

Alekszandr Szergejevics Puskin

Október 19.

A bíbor erdő lassan vetkezik,
A fagy ezüstöt hint a tar mezőre,
A nap kikandikál csekély időre,
És már a szomszéd hegy mögé bukik.
Lobogj üres cellámban, kályha lángja,
S te, bor, magányom őszi estjein
Segíts, telítsen mámorod varázsa,
S feledtesd percre zord keserveim.

A bú emészt: barátom nincs velem,
Hogy hosszú távollétem átboroznánk,
Kivel testvérien kezet szorítnánk,
És felköszönténem oly szívesen.
Magam iszom; a képzelet hiába
Idézgeti körém barátaim;
Hiába várok lépteik zajára,
És nem derítik fel a napjaim.

Magam iszom; a Néva messze van,
Ahol baráti társaságba várnak,
Vajh, hány vendége van a lakomának?
És távol maradtak-e, vajh, sokan?
Ki nincs jelen e kedves, szép szokáson?
Kit csábított el hűvös nagyvilág?
Ki nem felel a névsorolvasáson?
Ki nem jöhet? Melyik öregdiák?

Nincs köztetek ő, göndör dalnokunk,
Szemében tűz, gitár kezében,
Itáliai mirtuszok tövében
Alussza álmát, s nem olvashatunk
Orosz sírján orosz felírást, azzal
Adós maradt a véső, nincs sehol,
Hogy üdvözlőné gyászos szép szavakkal
Észak fiát, ha erre kóborol.

Ott ülsz-e, vajh, barátaid között,
Szerelmese a messzi égöveknek?
Vagy újra forró trópusok ölelnek,
Vagy északfok örök jegét töröd?
Hát jó utat!... A líceumi padból
Egy lépés volt hajód fedélzete,
És meg nem válsz azóta a haboktól,
Vihar s hullámok kedvelt gyermeke!

Te megtartod a sors forgási közt
Legszebb érényeit az ifjúkornak,
Vidám lármájáról a líceumnak
Ábrándozol, mikor vihar süvölt;
Az óceánon át nyújtád kezed
Nekünk, kiket szívedben őrizel,
„A végzet – mondod – úgy ítélkezett:
Hosszú időre választ minket el.”

Barátaim, oly nagyszerű e frígy!
Örök, akár a lélek, s bonthatatlan,
Vidám, szabad s romolhatatlan –
Múzsák jegyében forrott össze így.
S ha bárhová vet bennünket a végzet
Vagy jószerecse, bizton tudható:
A földön bárhol idegen az élet,
Igaz hazánk az Cárskoje Szeló.

Míg százfelé sodort a zivatar,
A sors hálójában vergődve, félve,
Fáradtan, új barátságok ölébe
Hajtam le csüggeteg fejem hamar...
Fájó fohászaim közt, zaklatottan,
Naiv reménnyel, lesve jó szavuk,
Az újaknak a lelke megnyitottam,
És fájt testvérietlen válaszuk.

De itt, száműzetésem tájain,
Hol hóvihár és fagy tombol köröttem,
Nemrég csodás örömben részesültem:
Hármat közületek, barátaim,

Keblemre vonhaték. Puscsin barátom,
Első valál, ki meglátogatád
A kegyvesztettet, és borús napom
A líceum napjára fordítád.

Te, Gorcsakov, szerencsefi, akit
El nem vakít Fortuna csalfa fénye,
Vivát neked! Lelked szabad, és féltve
óvod becsületed s barátaid.
Más-más utat szabott nekünk a sorsunk,
Hamar elválasztott a nagyvilág,
De egy dűlőúton összeakadtunk,
S öleltük egymást testvérek gyanánt.

Midőn a sors haragja rám töre,
S én bujdokoltam számkivetve,
Viharban, bús fejem leszegve,
Te, tempevölgyi szűzek hírnöke,
És gyermeke az áldott lustaságnak,
Ó, Delvigem, eljöttél, és amint
Megszólalál, a szívem élt megint,
És buzgón hálát adhattam a sorsnak.

Kicsiny korunktól él bennünk a dal,
És ismerős, s oly izgató az ihlet;
Kicsiny korunktól látogatgat minket
Két múzsa, s csókjuk üdvöket sugall.
Míg én a tapsot gyorsan megszerettem,
Te múzsád és lelked mulattatod;
Én életem s táltumom fecsérlem,
Te géniuszod csendben ápolod.

A múzsának megárt a forgatag;
A szépségnek fenségesnek kell lenni:
Csakhogy az ifjúság nem hagy merengni,
És hajszolunk zajos ábrándokat ...
Aztán ocsúdunk – késő! s bánatosan
Tekintünk vissza, s nem leljük nyomunk.
Mondd csak, Vilhelm, te, testvérem a sorsban,
S múzsák jegyében, hát nem így vagyunk?

Elég! Nem éri meg a nagyvilág
 A lelki szenvedést; hát hagyjuk hátra,
 És rejtsem el magányunk lombos árnya!
 Barátom, jöjj, ne késlekedj tovább –
 Ó, jöjj, s beszédünk hadd hevüljön újra,
 S szavunk nyomán köröttünk ott terem
 A Kaukázus zivataros múltja,
 Schiller, a vers, dicsőség, szerelem.

Lejár az én időm is már talán ...
 Barátaim, most ünnepeljete!
 S örvendjete a költő jóslatán:
 Elszáll egy év, és köztetek leszek,
 Beteljesül a vágy, meglesz az áldás;
 Elszáll egy év, és megjelenhetek
 Közöttetek, s lesz könny s örömkialtás,
 S emeljük ég felé a kelyheket!

Színültig töltsük első poharunk,
 S ürítsük legfenéig szép frigyünkre!

A múzsák áldását intézetünkre!
Éljen a líceum, az otthonunk!
Emeljük most tanárainkra kelyhünk,
Kik ifjúságunk híven őrizék,
Feledve rosszat, mindjükre ürítsük
A tisztelet s a hála serlegét.

És töltsük újra, és igyunk, fiúk
Fenékig újra, egyhuzatra, le!
De vajh, kire? mit gondoltok, kire?
Hurrá a cárnak! őreá igyunk
Hisz ember ő. Úr rajt' a perc, megértjük,
Hat rá a vakhír, szenvedély, tehát
Bocsássuk meg az üldözést, s köszönjük
Párizs bevételét s az Iskolát.

Mulassatok, amíg még itt vagyunk!
Bizony, körünk már mind szűkebbre zárul;
Ez sírban fekszik, másik messze árvul;
Időnk repül, sorsunk, hogy elfogyunk;
Hanyatlunk, érezzük vérünk csitulását,
Közelgünk arra, honnan vétetünk ...
Ki lesz az agg, ki líceumunk napját
Magában üli meg majd, nélkülünk?

Szegény barátom! Újabb nemzedékek
Között kinézett vendég, idegen,
Reánk s frigyünkre emlékezve, égnek
Szemében könnyek, keze megremeg ...
Hát töltsé ezt a napját, bűt feledve,
A telt kupával, nem sajnálva bort,
Ahogy ma én töltöttem, számkivetve,
De félre vetve, gondot, bánatot.

Soproni András fordítása